

HERCZEG ÁGNES

A közbeszerzések Alaptörvényi vonatkozásai

Bevezetés

A közbeszerzéseket a 2011. évi CVIII. törvény (továbbiakban: Kbt.) szabályozza. Eszerint a közbeszerzés fogalma:

Közbeszerzési eljárást az ajánlatkérőként meghatározott szervezetek visszerthes szerződés megkötése céljából kötelesek lefolytatni megadott tárgyú és értékű beszerzések megvalósítása érdekében.¹

A közbeszerzés a közpénzfelhasználás törvényileg szabályozott rendje. A jelenleg hatályos Kbt.-vel a jogalkotó már harmadik² alkalommal fektette le a közbeszerzés jogi szabályainak alapjait.

Míg a két korábbi közbeszerzési törvény preambulummal rendelkezett, addig az új Kbt. ezt mellőzi, és közvetlenül „A törvény célja és alapelvei” című fejezettel kezdődik. A Kbt. szerkezetileg mereven nem választja szét a törvény céljait és alapelveit, a megszővegezésből az következik, hogy a törvény célját az 1. § tartalmazza.

Ezek a törvényi célok a következők:

- a közpénzek ésszerű és hatékony felhasználása,
- a nyilvános ellenőrizhetőség megteremtése,
- a versenytisztaságának biztosítása,
- a mikro-, kis és középvállalkozások közbeszerzési eljárásban való részvételének elősegítése,
- a fenntartható fejlődés,
- az állam szociális célkitűzései és a jogszerű foglalkoztatás elősegítése.

A törvény céljai két csoportba oszthatók, egyrészt jogi, másrészt gazdaságpolitikai, környezetvédelmi és szociális, illetve foglalkoztatási célokra. Ezt azért fontos kiemelni, mert jól látható, hogy a jogalkotónak nem csupán a közpénzfelhasználás rendjével kapcsolatos közvetlen jogi céljai voltak a Kbt. megalkotásakor, hanem ezen túlmutatóan a jelen törvény más, új célokat is megfogalmaz.³

---

¹ 2011. évi CVIII. törvény 5. §.

² 1995. évi XL. törvény, és 2003. évi CXXIX. törvény.

³ PATAY Géza: *A közbeszerzés joga*. HVG Orac Lap- és Könyvkiadó, Budapest, 2014. 4.

Jelen tanulmányomban az Alaptörvény és a Kbt. négy kapcsolódási pontját kívánom bemutatni, párhuzamba állítva a Kbt. azon főbb szabályait, amelyek az Alaptörvény rendelkezéseire vezethetők vissza.

Célok, alapelvek

A Kbt. preambulumban rögzíti céljait, miszerint: E törvény szabályozza a közbeszerzési eljárásokat és az azokhoz kapcsolódó jogorvoslat szabályait a közpénzek ésszerű és hatékony felhasználása és nyilvános ellenőrizhetőségének megteremtése, továbbá a közbeszerzések során a verseny tisztaságának biztosítása érdekében. E törvény és a végrehajtása alapján alkotott jogszabályok célja továbbá a mikro-, kis- és középvállalkozások közbeszerzési eljárásban való részvételének, a fenntartható fejlődés, az állam szociális célkitűzései és a jogszerű foglalkoztatás elősegítése.

A törvény a közpénzek hatékony és átlátható elköltése mellett új célként jeleníti meg a közbeszerzésről szóló jogszabályok számára a kis- és középvállalkozások közbeszerzési eljárásban való részvételének elősegítését, a fenntartható fejlődés, az állami szociális célkitűzései, a társadalmi felelősségvállalás, és a jogszerű foglalkoztatás szempontjainak figyelembe vételét. A törvény ezen rendelkezése több olyan jogpolitikai célra utal, amelyek érvényre juttatásában az utóbbi években az Európai Unióban és hazánkban is előtérbe került törekvések szerint a közbeszerzésnek is szerepet kell játszania. E jogpolitikai célokat a törvényben vagy külön jogszabályban foglalt konkrét szabályok juttatják érvényre. A jogszabályi cél jellegénél fogva különbözik az alapelvektől,⁴ az ezeket megjelenítő jogszabályi rendelkezés hiányában ezen célkitűzésekre önállóan jogot alapítani nem lehet, a Közbeszerzési Döntőbizottság vagy bíróság döntésének alapjául egymagában e bekezdés nem szolgálhat.⁵

A közbeszerzési eljárásban a Kbt. 2. §-a értelmében érvényesülnie kell a következő alapelveknek:

- a verseny tisztasága,
- nyilvánossága,
- az ajánlattevők esélyegyenlőségének biztosítása,
- nemzeti elbánás biztosítása az Európai Unióban letelepedett ajánlattevők (és az általuk nyújtott szolgáltatások tekintetében) és a közösségi áruk számára, valamint a nemzetközi kötelezettségek alapján egyéb ajánlattevők (szolgáltatások), áruk számára,
- átláthatóság,
- jóhiszeműség és tisztesség
- rendeltetésszerű joggyakorlás
- a közpénzek hatékony és felelős felhasználása
- a magyar nyelv használatának biztosítása az eljárásban azzal, hogy a magyar helyett más nyelv használatát is lehetővé teheti az ajánlatkérő, ezt azonban csak lehetőségként ajánlhatja a felhívás.

A közbeszerzés alapelveinek kiemelt jelentősége van a szabályozásban. Egyrészt a törvény egyes részletszabályai külön is kibontják az alapelvekből eredő kötelezettségeket az eljárási cselekmények vagy akár már a közbeszerzés útján megkötött szerződés teljesítésének szabályozásában. Másrészt a törvény egyes szabályait mindig az alapelvekre figyelem-

⁴ FARKAS Csaba: *A tisztességes gazdasági verseny érvényesülése a közbeszerzési eljárásokban*. *Lectioes iuridicae*, Pólay Elemér Alapítvány, Szeged, 2013. 107-108.

⁵ 2011. évi CVIII. törvény indokolása.

mel kell értelmezni, a törvény 3. §-a külön is kiemeli, hogy a jogszabály értelmezése során az alapelveknek és a törvény céljának kell meghatározó szerepet betöltenie.

Az előbbieken túl az alapelvek⁶ önálló generálklauzulaként is működnek, azokra a közbeszerzés szereplői jogot alapíthatnak, az alapelvek megsértése önmagában is olyan jogsértést valósít meg, amellyel szemben jogorvoslattal lehet élni a Közbeszerzési Döntőbizottság előtt. Ezáltal valósul meg a közbeszerzés alapelveinek hézagpótló szerepe⁷ a külön részlet-szabállyal nem rendezett kérdésekben. A törvény megalkotása során a szabályok általánosabb megfogalmazása és a jogértelmezés szerepének növelése a jogalkotási munkát meghatározó egyik alapvető elképzelés volt. A jelenleg hatályos törvény egyre bonyolultabb és részletesebb szabályozása sem tudta lefedni a jogszabály alkalmazása során előforduló valamennyi élethelyzetet, erre a jogalkotó nem is törekedhet, ezért kifejezetten szándéka a törvénynek, hogy sokszor általánosabb szabályok mellett az egyedi helyzetekben az alapelveken nyugvó jogértelmezés jusson nagyobb szerephez. Ezzel összhangban mondja ki a törvény 3. §-a azt is, hogy a jogszabály által nem rendezett kérdésekben az alapelveket, mint önálló szabályokat kell a jogalkalmazónak figyelembe vennie.⁸

A fentiekben ismertetett rendelkezések Alaptörvényi párhuzamait, alapjait az alábbiakban találhatjuk meg: Magyarország Alaptörvénye a magyar nyelv használata vonatkozásában:

Alapvetés

H) cikk

(1) Magyarországon a hivatalos nyelv a magyar.

(2) Magyarország védi a magyar nyelvet.

(3) Magyarország védi a magyar jelnyelvet mint a magyar kultúra részét.

A tisztességes verseny vonatkozásában: Alapvetés

M) cikk: (1) Magyarország gazdasága az értékteremtő munkán és a vállalkozás szabadságán alapszik.

(2) Magyarország biztosítja a tisztességes gazdasági verseny feltételeit. Magyarország felép az erőfölénnyel való visszaéléssel szemben, és védi a fogyasztók jogait.

A fenntartható fejlődés vonatkozásában:

Alapvetés

P) cikk: (1) A természeti erőforrások, különösen a termőföld, az erdők és a vízkészlet, a biológiai sokféleség, különösen a honos növény- és állatfajok, valamint a kulturális értékek a nemzet közös örökségét képezik, amelynek védelme, fenntartása és a jövő nemzedékek számára való megőrzése az állam és mindenki kötelessége.

(2) A termőföld és az erdők tulajdonjogának megszerzése, valamint hasznosítása (1) bekezdés szerinti célok eléréséhez szükséges korlátait és feltételeit, valamint az integrált mezőgazdasági termelésszervezésre és a családi gazdaságokra, továbbá más mezőgazdasági üzemekre vonatkozó szabályokat sarkalatos törvény határozza meg.

Q) cikk: (1) Magyarország a béke és a biztonság megteremtése és megőrzése, valamint az emberiség fenntartható fejlődése érdekében együttműködésre törekszik a világ valamennyi népével és országával.

⁶ Részletesebben lásd PUSKÁS Sándor: A Közbeszerzési Döntőbizottság aktuális kérdései. *Közbeszerzési Szemle* II. évf., 2 (2012) 36-44.

⁷ Részletesebben lásd BÍRÓ György – LENKOVICS Barnabás: *Általános tanok*. Novotni Kiadó, Miskolc, 1998. 61.

⁸ 2011. évi CVIII. törvény indokolása.

Látható tehát, hogy mind a törvényi célok, mind az alapelvek visszavezethetőek az Alaptörvény rendelkezéseire.

Közérdekű adatok nyilvánossága,⁹ az üzleti titok¹⁰ védelme

Második kapcsolódási pontként a közbeszerzések, közbeszerzési ajánlatok nyilvánosságát, és az üzleti titok védelmét lehet említeni.

E témakörben a Kbt. az alábbi rendelkezést tartalmazza:

80. § (1) Az ajánlattevő és a részvételre jelentkező az ajánlatában, illetve a részvételi jelentkezésben, valamint a 69-70. § szerinti indokolásban elkülönített módon elhelyezett, üzleti titkot tartalmazó iratok nyilvánosságra hozatalát megtilthatja. Az üzleti titkot tartalmazó iratokat úgy kell elkészíteni, hogy azok ne tartalmazzanak a (2)-(3) bekezdés szerinti elemeket.

(2) Az ajánlattevő nem tilthatja meg nevének, címének (székhelyének, lakóhelyének), valamint olyan ténynek, információnak, megoldásnak vagy adatnak (a továbbiakban együtt: adat) a nyilvánosságra hozatalát, amely a 71. § szerinti értékelési szempont alapján értékelésre kerül, de az ezek alapjául szolgáló – a (3) bekezdés hatálya alá nem tartozó – részinformációk, alapadatok (így különösen az árazott költségvetés) nyilvánosságra hozatalát megtilthatja.

A közbeszerzési eljárásokban egyik főszabály a nyilvánosság, azonban az üzleti titok védelmére figyelemmel felmerülhet annak szűk körű korlátozása. A 80. § (3) bekezdésében foglalt rendelkezések célja az, hogy továbbra is biztosított legyen az az általános elv, amely szerint a költségvetési pénzek felhasználására, valamint a közvagyonnal való gazdálkodásra vonatkozó adatok nyilvánosságra hozatalát az üzleti titok védelme nem korlátozhatja.

A klasszikus ajánlatkérőkre vonatkozó közbeszerzési irányelv rendelkezései (2004/18/EK Irányelv 6. cikke) szerint az ajánlatkérő szerv nem hozhat nyilvánosságra olyan, a részére gazdasági szereplők által megadott adatokat, amelyeket azok bizalmasnak minősítettek; ilyen adatok különösen a műszaki vagy kereskedelmi titok és az ajánlatok bizalmas vonatkozásai.

A közbeszerzési eljárásokban tipikusan az ajánlattevőnél merülhet fel az üzleti titok védelmének szempontja, pl. ha ajánlatában olyan megoldással, alkotással pályázik, amely részleteinek titokban maradásához méltányolható érdeke fűződik. A fentiekre tekintettel a törvény a következő rendelkezéseket tartalmazza: az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező az ajánlatában, illetve részvételi jelentkezésben közölt üzleti titok nyilvánosságra hozatalát megtilthatja. Az üzleti titkot tartalmazó iratokat az ajánlatban (részvételi jelentkezésben) elkülönítetten kell elhelyezni. Az üzleti titkot tartalmazó iratok elkülönítésekor azonban nem sorolhatóak ide olyan iratok, melyeket nem lehetne üzleti titoknak minősíteni.

A 80. § (2) bekezdése alapján az ajánlattevő nem tilthatja meg nevének, címének (székhelyének, lakóhelyének) valamint olyan ténynek, információnak, megoldásnak vagy adatnak

⁹ 2012. évi CXII. törvény szerint közérdekű adat „az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szerv vagy személy kezelésében lévő és tevékenységére vonatkozó vagy közfeladatának ellátásával összefüggésben keletkezett, a személyes adat fogalma alá nem eső, bármilyen módon vagy formában rögzített információ vagy ismeret, függetlenül kezelésének módjától, önálló vagy gyűjteményes jellegétől, így különösen a hatáskörre, illetékességre, szervezeti felépítésre, szakmai tevékenységre, annak eredményességére is kiterjedő értékelésére, a birtokolt adatfajtákra és a működést szabályozó jogszabályokra, valamint a gazdálkodásra, a megkötött szerződésekre vonatkozó adat.”

¹⁰ Lásd 2013. évi V. törvény 2:47 §.

a nyilvánosságra hozatalát, amely az értékelési szempont alapján értékelésre kerül, de az ezek alapjául szolgáló a (3) bekezdés hatálya alá nem tartozó - részinformációk, alapadatok (pl. az árazott költségvetés) nyilvánosságra hozatalát megtilthatja.

A törvény azt is rögzíti, hogy nem korlátozható, illetőleg nem tiltható meg üzleti titokra hivatkozással olyan adat nyilvánosságra hozatala sem, amely a közérdekű adatok nyilvánosságára és a közérdekből nyilvános adatra vonatkozó, külön törvényben meghatározott adat-szolgáltatási és tájékoztatási kötelezettség alá esik.¹¹

A gyakorlatban kérdésként merül fel, hogy köteles – e az ajánlatkérő ugyanazon iratokba többször is biztosítani az iratbetekintés lehetőségét ugyanannak az ajánlattevőnek. A Közbeszerzési Döntőbizottság e kérdésben a D.614/17/2012. számú határozatában egy konkrét ügyben úgy foglalt állást, hogy „A Kbt. nem tartalmaz szabályozást arra vonatkozóan, hogy az iratbetekintés számszerűsítetten hány alkalommal köteles biztosítani a kérelmező számára. A Kbt. 80. § (4) bekezdése mindösszesen azt a megfogalmazást tartalmazza, mely szerint az iratbetekintést munkaidőben, a betekintést kérő által javasolt napon kell biztosítani. A jogorvoslati joghoz kapcsolódóan, speciális tudomásszerzési időpontként a Kbt. 137. § (5) bekezdés c) pontja az iratbetekintés befejezésének napját jelöli meg, mely rendelkezéseket összefüggésben vizsgálva az alábbiak állapíthatók meg. Amennyiben az ajánlatkérő a Kbt. 80. § (4) bekezdésében előírtaknak megfelelően biztosította az iratbetekintést, gondoskodott arról, hogy az ajánlatok elbírálásakor figyelembe vett adatokat a kérelmező megismerje, ezzel összefüggésben a jogorvoslati jogát gyakorolhassa, biztosította ezáltal a nyilvánosság alapelveinek érvényesülését. Mindebből következően ajánlatkérő terhére jogsértés nem állapítható meg amiatt, ha a kérelmező által ismételt előterjesztett iratbetekintési kérelmének már nem ad helyt, ugyanis a Kbt. 80. § (4) bekezdésének rendelkezéseiből az nem vezethető le, hogy az ajánlatkérő korlátlan alkalommal köteles lenne az iratokba való betekintés lehetőségét biztosítani, az hogy az iratbetekintési jog parttalan.

A Döntőbizottság figyelembe vette, hogy az iratbetekintési jegyzőkönyvben rögzítettek szerint az ajánlatkérő valamennyi közbeszerzési iratot a kérelmező rendelkezésére bocsátott. A kérelmező nem bizonyította azt, hogy az ajánlatkérő bármilyen iratot, így a nyertes ajánlattevők árándokolását eltitkolta volna a kérelmező előtt, különös figyelemmel arra, hogy a jegyzőkönyvben semmilyen kifogás, bejegyzés nem szerepel, holott a kérelmező előtt ismert volt az a tény, hogy az ajánlatkérő indokolást kért a nyertes ajánlattevőktől. Nem hagyható figyelmen kívül az sem, hogy a kérelmező számára az állítólagosan ismeretlen tartalmú dokumentum ellenére sem volt problematikus elkészíteni a jogorvoslati kérelmét, amelyben az ajánlati árral összefüggésben kérte az érvénytelenség megállapítását. A Döntőbizottság rámutat továbbá arra, hogy a kérelmező saját döntése volt az, hogy olyan napon kéri az iratbetekintést, amely napon nem tudta igénybe venni jogi végzettségű szakember segítségét, így e körülmény az ajánlatkérő terhére utólagosan nem róható. A Döntőbizottság figyelembe vette, hogy a kérelmező az ajánlatkérő által biztosított időtartamnál jóval hamarabb befejezte az iratbetekintést, így sem a jegyzőkönyvben rögzített adatok alapján, más bizonyítékok, ellentétes bizonyítékok hiányában megalapozottan olyan következtetést sem vonható le, mely szerint az ajánlatkérő által biztosított iratbetekintés során a kérelmezőnek nem állt elegendő idő rendelkezésére ahhoz, hogy az összes iratot a megfelelő részletességben áttanulmányozza.

---

¹¹ 2011. évi CVIII. törvény indokolása.

Összességében értékelve a fentieket, a Döntőbizottság álláspontja az, hogy az ajánlatkérő nem járt el jogsértően akkor, amikor a kérelmező 2012. október 19-én ismételt előterjesztett iratbetekintési kérelmét elutasította.¹²

Az üzleti titok védelmével kapcsolatos Kbt.-beli rendelkezés alapja pedig az Alaptörvény VI. cikkében található:

Magyarország Alaptörvénye, Szabadság és Felelősség VI. cikk

(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy magán- és családi életét, otthonát, kapcsolattartását és jó hírnevét tiszteletben tartsák.

(2) Mindenkinek joga van személyes adatai védelméhez, valamint a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez.

(3) A személyes adatok védelméhez és a közérdekű adatok megismeréséhez való jog érvényesülését sarkalatos törvénnyel létrehozott, független hatóság ellenőrzi.

A közpénzek

Az Alaptörvény közpénzekkel kapcsolatos rendelkezése értelmében:

36. cikk

(1) Az Országgyűlés minden évre vonatkozóan törvényt alkot a központi költségvetésről és a központi költségvetés végrehajtásáról. A központi költségvetésről és a központi költségvetés végrehajtásáról szóló törvényjavaslatokat a Kormány törvényben előírt határidőben az Országgyűlés elé terjeszti.

(2) A központi költségvetésről és az annak végrehajtásáról szóló törvényjavaslatoknak azonos szerkezetben, átlátható módon és ésszerű részletezettséggel kell tartalmazniuk az állami kiadásokat és bevételeket.

(3) A központi költségvetésről szóló törvény elfogadásával az Országgyűlés felhatalmazza a Kormányt az abban meghatározott bevételek beszedésére és kiadások teljesítésére.

Ennek megfelelően a Kbt. a közbeszerzési értékhatárokat az alábbiak szerint rögzíti:

10. § (1) A közbeszerzési értékhatárok:

a) az Európai Unió joga által meghatározott közbeszerzési értékhatárok (a továbbiakban: uniós értékhatárok);

b) a költségvetési törvényben nemzeti értékhatárokként meghatározott közbeszerzési értékhatárok (a továbbiakban: nemzeti értékhatárok).

A törvény a korábban hatályos törvénytől eltérően nem tartalmazza sem a nemzeti sem az uniós közbeszerzési értékhatárok számszerű értékeit.¹³ Az értékhatárok meghatározott időközönként változhatnak, az Európai Unió joga szerint két évente vizsgálják felül az uniós értékhatárokat, valamint azok nemzeti valutákban meghatározott összegét, a nemzeti közbeszerzési értékhatárok pedig minden évben a költségvetési törvényben kerülnek meghatározásra. Az uniós értékhatárokat ugyan rendeletek tartalmazzák, de ezek a rendeletek irányelvet módosítanak, így a módosított irányelvet kell átültetéssel megjeleníteni a belső jogban. Erre figyelemmel a törvény úgy rendelkezik, hogy az aktuális uniós értékhatárokat is a költségvetési törvényben kell átültetni.

A régi Kbt.¹⁴ hatálya alatti években előfordult, hogy a közbeszerzési törvényben nem a hatályos uniós értékhatár szerepelt. Az értékhatárok változásaira figyelemmel a hatályos

¹² PATAY, 2014. 4.

¹³ Az uniós értékhatárokat az Európai Bizottság állapítja meg, és teszi közzé az Európai Unió Hivatalos Lapjában, a nemzeti értékhatárokat pedig a költségvetési törvény.

¹⁴ 2003. évi CXXIX. törvény.

törvény ezért azt szabályozza, hogy az értékhatároknak a megállapítása hogyan történik. Annak érdekében, hogy a jogalkalmazók egyszerűen tájékozódhassanak az értékhatárokról, a törvény előírja, hogy a Közbeszerzési Hatóság az – árubeszerzés és szolgáltatás megrendelés esetében a szolgáltatások, áruk és ajánlatkérők kategóriái szerint is meghatározott – uniós, valamint a nemzeti értékhatárokat a Közbeszerzési Értesítőben minden év elején közzéteszi.¹⁵

A közpénzek átlátható elköltésére az Alaptörvényben további rendelkezés található, amelyet a Kbt.-beli átláthatóság alapelve is rögzít:

37. cikk

(1) A Kormány a központi költségvetést törvényesen és célszerűen, a közpénzek eredményes kezelésével és az átláthatóság biztosításával köteles végrehajtani.

38. cikk

(1) Az állam és a helyi önkormányzatok tulajdona nemzeti vagyon. A nemzeti vagyon kezelésének és védelmének célja a közérdek szolgálata, a közös szükségletek kielégítése és a természeti erőforrások megóvása, valamint a jövő nemzedékek szükségleteinek figyelembevétele.

39. cikk

(1) A központi költségvetésből csak olyan szervezet részére nyújtható támogatás, vagy teljesíthető szerződés alapján kifizetés, amelynek tulajdonosi szerkezete, felépítése, valamint a támogatás felhasználására irányuló tevékenysége átlátható.

(2) A közpénzekkel gazdálkodó minden szervezet köteles a nyilvánosság előtt elszámolni a közpénzekre vonatkozó gazdálkodásával. A közpénzeket és a nemzeti vagyont az átláthatóság és a közélet tisztaságának elve szerint kell kezelni. A közpénzekre és a nemzeti vagyongra vonatkozó adatok közérdekű adatok.

Jogorvoslathoz való jog

Alaptörvény XXVIII. cikk

(7) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.

Ennek megfelelően a Kbt. 133. § (1) bekezdése értelmében: a közbeszerzésre, a közbeszerzési eljárásra, a minősített beszerzésre, a minősített beszerzési eljárásra, a védelmi beszerzésre, valamint a védelmi beszerzési eljárásra vonatkozó jogszabályokba ütköző magatartás vagy mulasztás miatt e rész rendelkezései szerinti jogorvoslatnak van helye.

Az Európai Unió joga a közbeszerzésekkel kapcsolatos jogorvoslat kérdését is szabályozza, mivel a közbeszerzéseknek az Európai Unió egész területére kiterjedő versenyztetése megköveteli az átláthatóság és a diszkriminációmentesség biztosítását. Ennek hatékonysága érdekében a tagállamok kötelesek megfelelő jogorvoslati eszközöket biztosítani az ajánlattevők számára az uniós jog közbeszerzési eljárás során történő megsértése esetén: a megfelelő jogorvoslat hiánya ugyanis elretentheti a cégeket az ajánlattételtől más tagállamokban, és ezzel veszélyezteti az egységes uniós közbeszerzési piacot.

A közbeszerzésekkel kapcsolatos jogorvoslatra vonatkozó uniós irányelvek¹⁶ koordinatív jellegűek, csupán a közbeszerzésekkel kapcsolatos jogorvoslatok alapelveit határozzák

¹⁵ 2011. évi CVIII. törvény indokolása.

¹⁶ 2007/66/EK irányelv – a 89/665/EGK és a 92/13/EGK irányelvek módosításáról. 92/13/EGK irányelv – a közszolgáltatókra vonatkozó jogorvoslat szabályai. 89/665/EGK irányelv – a klasszikus szektorra vonatkozó jogorvoslat szabályai

meg, ugyanakkor a tagállamok feladata a részletszabályok kidolgozása. Az irányelvek viszonylag tág mozgásteret biztosítanak a tagállamok számára az irányelvi rendelkezések nemzeti jogba történő átültetése, a jogorvoslati rendszer kialakítása tekintetében.

Az irányelvek alapján a tagállamok kötelesek biztosítani, hogy az ajánlatkérők (és ajánlattevők) jogsértéseivel szemben hatékony és gyors jogorvoslat álljon az érdekeltek rendelkezésére. A jogorvoslat hatékonysága a jogsértő helyzet megszüntetésének, a jogsértéssel esetlegesen okozott károk megtérítésének és a további jogsértések megakadályozásának a követelményét jelenti. A jogorvoslat gyorsaságának a követelménye azt a célt szolgálja, hogy a közbeszerzési eljárás jogszerűsége minél előbb helyreálljon. Ennek érdekében a jogorvoslati eljárásnak lehetőleg még a közbeszerzési eljárás lezárulta előtt meg kell történnie ahhoz, hogy ne születhessenek jogellenes döntések.

A jogorvoslati fórumnak hatáskört kell biztosítani ideiglenes intézkedések megtételére, az ajánlatkérő jogsértő döntéseinek megsemmisítésére, továbbá biztosítani kell a kártérítés lehetőségét. A jogorvoslati irányelvek azonos követelményként rögzítik, hogy a tagállamoknak biztosítaniuk kell a jogorvoslati fórum által hozott határozatok hatékony végrehajtását. Továbbá, amennyiben nem bírói testület hatáskörébe tartozik a közbeszerzési eljárásokkal kapcsolatos jogorvoslat, biztosítani kell, hogy az eljáró hatóság írásbeli indokolással lássa el határozatát. Erre az esetre rendelkezéseket kell hozni olyan eljárások biztosítására, amelyek révén a jogorvoslati szerv által hozott valamennyi, állítólagosan jogellenes intézkedést vagy az azokra átruházott hatáskörök gyakorlása során elkövetett bármilyen állítólagos hibát bírósági felülvizsgálat vagy egy olyan más szerv által nyújtott jogorvoslat tárgyává lehet tenni, amely az EK szerződés 234. cikke értelmében bíróság, és mind az ajánlatkérőtől, mind pedig a jogorvoslati szervtől független.

Az európai uniós jog alapvető követelménye, a jogsértésekkel szembeni gyors és hatékony jogorvoslat biztosítása, a hatályos szabályozás kialakításakor is figyelmet kapott. Az 1995-ben kialakított rendszer (Közbeszerzési Döntőbizottság (a továbbiakban: KDB, mint jogorvoslati fórum, valamint a bírósági felülvizsgálat lehetősége) kielégíti a jogorvoslati fórumokkal szemben támasztott követelményeket. Az Európai Bizottság többször is megerősítette mindezt.¹⁷

Az ismertetett négy fő témakör tehát a közbeszerzések területén az, amely egyértelműen visszavezethető az Alaptörvény bizonyos rendelkezéseire.

ÁGNES HERCZEG

Public Procurements and their Relationship to the Hungarian Fundamental Law

(Summary)

In my study the special paragraphs of the CVIII/2011, will be discussed, which were derived from the Hungarian Fundamental Law, and have been implemented into the regulations of the Public Procurement process.

---

¹⁷ 2011. évi CVIII. törvény indokolása.

Apart from discussing these regulations, my study also deals with their practical implementations.

This law governs the effective use of public funds and money, their availability for public monitoring, it aims to maintain fair competition, to help small and medium-sized businesses in participating public procurements, and also helps to achieve the state social goals, and the lawful employments.

Besides these goals the law explicitly regulates the fairness of competition, its transparency and publicity, the equal rights, equality of opportunity, the well-meaning, bona fide, trustworthiness principles, and also the principle of righteous use of law.

An important aspect of the regulations is the enforcement of effective and responsible spending of public funds.

The regulations and the law also states national principles, and that Hungarian language is to be used in the public procurement processes.

All these principles can be derived from the Hungarian Fundamental Law. The goal of my study is to show these regulations and their connections to the Hungarian Fundamental Law, with special emphasis on the parts of the Hungarian Fundamental Law, which are relevant to these public procurement principles.

The study also deals with the practical implementations of the relevant regulations.